

ной трезвости за 1900 год. – Житомир, 1901. – 139 с.

16. Отчёт о деятельности Волынского попечительства о народной трезвости за 1907 год. – Житомир, 1909. – 85 с.

17. Отчёт о деятельности Волынского попечительства о народной трезвости за 1910 год. – Житомир, 1912. – 69 с.

18. Отчёт о деятельности Волынского попечительства о народной трезвости за 1911 год. – Житомир, 1913. – 69 с.

19. Отчёт о деятельности Волынского попечительства о народной трезвости за 1912 год. – Житомир, 1914. – 71 с.

20. Отчёт о деятельности Волынского попечительства о народной трезвости за 1913 год. – Житомир, 1917. – 53 с.

21. Памятная книжка о Волынской губернии на 1901 год. – Житомир, 1900. – XXXIX, С. 78, 126, 115, 115; Памятная книжка о Волынской губернии на 1902 год. – Житомир, 1901. – XXXIV, С. 24, 41, 86, 123, 148; Памятная книжка о Волынской губернии на 1904 год. – Житомир, 1904. – XV, С. 98, 130, 12, 137; Памятная книжка о Волынской губернии на 1907 год. – Житомир, 1906. – С. 21, 39, 44, 149, 183.

22. Мілясевич І. Періодичні видання Волинської губернії XIX – початку XX століття: Іст.-бібліогр. дослідж. / НАНУ, ЛНБ ім. В. Стефаніка, НДЦП. – Львів, 2004. – 376 с.

23. Правила о бесплатных народных читальнях и о порядке

надзора за ними // Указания о бесплатных народных библиотеках (читальнях) с приложением примерных их уставов, составленных Санкт-Петербургским Комитетом грамотности. – 2-е изд. – СПб.: Тип. П.П. Сойкина, 1894. – С. 6–10.

24. Бібліотечна Україна в цифрах (2004 – 2005): Стат. зб. / НПБ України. – К., 2006. – 37 с.

25. Матвеев М.Ю. Типология народных библиотек в дореволюционной России (вторая половина XIX – начало XX века) // Библиотекосведение. – 2000. – № 6. – С. 101–108.

26. Хавкина Л.Б. Библиотеки, их организация и техника: Руководство по библиотекосведению. – СПб., 1911. – С. 72

27. Державний історичний архів України (ДІАУ). – Ф. 707, оп. 227, спр. 16, с. 205.

28. Мілясевич І.В. Діяльність повітових земств Рівненщини по створенню мережі бібліотек у краї на початку XX століття // Історія бібліотечної справи Рівненщини: Зб. ст. – Рівне, 1999. – С. 19–23.

29. ДІАУ. – Ф.707, оп. 227, спр. 16, с. 257.

30. Булгаковский Д.Г. Очерк деятельности попечительства о народной трезвости за всё время их существования (1895 – 1909 г.). – СПб.: Отечество. тип., 1910. – 216 с.

МЕНЕДЖМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ З ПИТАНЬ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ В ОДЕСЬКІЙ ОУНБ ІМ. М. ГРУШЕВСЬКОГО

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Ю. Амелеченко

СУЧАСНИЙ етап розвитку постіндустріального, інформаційного суспільства України пов'язаний зі зростаючими інформаційними потребами його членів, зокрема, стосовно євроінтеграційних питань, оскільки наша держава одним із своїх пріоритетів визначила інтеграцію в європейське співтовариство. Значний інтерес до цих проблем виявляють і жителі Одеської області, як регіону, націленого на євроінтеграцію. І пересічних громадян, і фахівців цікавлять різні аспекти зазначеного питання: перспективи інтеграції в Європу, вплив цього процесу на повсякденне життя, ризики та переваги на цьому шляху, європейське законодавство, історія, культура і т. ін. Надання цієї інформації своїм користувачам є одним із пріоритетних завдань Одеської ОУНБ ім. М. Грушевського. Так, на її базі за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» було організовано регіональний інформаційний центр та інформаційний центр з питань євроінтеграції. Також створено регіональний інформаційний портал «Одещина». Відповідна інформація розміщується на сайті бібліотеки.

Все це свідчить про розуміння тієї важливої суспільної ролі, яку відіграють сьогодні бібліотеки. І йдеться не лише про створення електронних версій документів, наявних у фонді, а й про комплектування новою електронною інформацією.

Діяльність центру є також прикладом успішної кооперації в системі інформаційного обслуговування населення двома структурами різного підпорядкування: державного закладу – ОУНБ, і громадської організації – Одеського прес-клубу реформ. Функцією бібліотеки є управління інформаційними потоками: відбір необхідної інформації, її структуризація, підготовка до використання і надання користувачеві безпосередньо у центрі або у віртуальному режимі – на інформаційному порталі «Одещина» та сайті бібліотеки. Звичайно інформування громадян з питань євроінтеграції здійснюється і за допомогою традиційних форм бібліотечної роботи – презентацій книг, організації виставок тощо.

Спільна діяльність з Прес-клубом реформ сприяє широкому залученню громадськості та засобів масової інформації до таких заходів, як прес-конференції, засідання «круглих столів», тренінги, форуми та ін.

Інформаційний центр при ОУНБ ім. М. Грушевського сьогодні є, мабуть, головною структурою в регіоні, котра консолідує діяльність усіх існуючих у ньому державних і громадських організацій щодо надання мешканцям Одещини відомостей з питань євроінтеграції. Бібліотека також плідно співпрацює з обласним та міським управліннями з питань внутрішньої політики та євроінтеграції держадміністрацій, Асоціацією європейської культури «Золота акація», Українсько-голландським бізнес-клубом, центром європейської інтеграції і міжнародного співробітництва «Дім Європи» та ін.

За півроку діяльності інформаційний центр набув певного досвіду з менеджменту інформаційних ресурсів з названого питання.

Одночасно, працюючи над введенням в обіг все більшої частини своїх фондів, бібліотека акумулює інформацію й з інших інформаційних баз: органів управління, громадських організацій. І функція бібліотеки в цьому аспекті набуває ресурсно-оцінюючого і ресурсно-орієнтуючого характеру, що впливає на процес формування інформаційного ресурсу з питань євроінтеграції і створення власної бази даних.

Робота ведеться за декількома напрямками. Створюються електронні версії документів, опублікованих на паперових носіях: книг, періодичних видань (тільки регіональних – обласних і районних) шляхом оцифрування. Наразі на порталі «Одещина» у спеціальній рубриці «Одещина на шляху до євроінтеграції» виставлено понад 100 повнотекстових версій таких джерел, і цей ресурс постійно поповнюється.

Створюється власний інформаційно-аналітичний продукт на базі наявних інформаційних масивів за принципом «інформація – на базі інформації». Цей ресурс формується на основі сайту Представництва Європейської комісії, в якому джерела чітко систематизовані за такою тематикою:

а) що таке ЄС (головування в ЄС; установи ЄС; країни-члени ЄС; стосунки з іншими країнами; від європейських Співтовариств до Європейського Союзу; віхи історії ЄС; Євро і ти; веб-сайти ЄС);

б) ЄС та Україна (відносини ЄС з Україною, угоди між Україною та ЄС, Україна – ЄС: хронологія двосторонніх відносин, програми технічної допомоги);

в) актуальна інформація (ЄС і вибори Президента в Україні; прямі інвестиції Європейського Союзу в Україні);

г) інформаційні джерела (віртуальна бібліотека, євробюлетень, центри європейської документації, вісник для журналістів).

Крім названого сайту, бібліотека в цій роботі використовує джерела, розміщені на сайтах: «Європейський Союз», «Європейський Парламент», «Історичні архіви Європейських Співтовариств» та ін.

Бібліотека є членом Консорціуму центрів європейської інформації, що дає можливість у системі «Інформація про інформацію» щодавно оновлювати ресурсну базу з цього питання.

Названа система включає веббіографічні списки в електронній та паперовій версіях, до яких уже зараз увійшло більше тисячі джерел і які постійно поповнюються. Це один із аспектів роботи бібліотеки з управління інформаційними ресурсами.

Здійснюються також збирання, накопичення та систематизація інформації з питань євроінтеграції стосовно Одеського регіону, яка, зокрема, відображається в базах даних «Електронна систематична картотека статей», «Краєзнавча систематична картотека статей»; підготовка і видання в електронній та паперовій версіях суто краєзнавчих інформаційних покажчиків «Екологія Чорного моря», «Порти Одеського регіону: на шляху до євроінтеграції» та ін. Також ведеться систематична картотека в традиційному паперовому вигляді, що є складовою системи «Інформація про інформацію».

Формується також інформаційний ресурс на паперових носіях. Фонд книжкових та періодичних видань з питань євроінтеграції налічує близько 1 тис. прим. Велику допомогу у його комплектуванні в ОУНБ ім. М. Грушевського та публічних бібліотеках області надають Представництво Європейської комісії та МФ «Відродження», які систематично і безкоштовно надсилають ці видання. Поповнюються фонди також інформацією на електронних носіях (CD).

Наступним принципом управління інформаційними ресурсами є їхнє структурування – систематизація. Інформаційний ресурс на паперових носіях систематизується за ББК і розподіляється на три основні блоки: інформація про діяльність ЄС, інформація про кожну країну – члена ЄС, інформація про стосунки: Україна – ЄС та Одещина – ЄС.

На сайті бібліотеки створено окрему сторінку, присвячену проблемам євроінтеграції (новини, основні напрями діяльності Євросоюзу, законодавство, перспективи розвитку євроінтеграції, функціонування інституцій ЄС та їхні повноваження, ризики при вступі України в ЄС, історія і культура ЄС). Пошук здійснюється за допомогою спеціальної пошукової системи за параметрами «Слово», «Тема», «Країна».

Система управління електронними ресурсами спрямована на підвищення ефективності її використання, надання цих ресурсів зацікавленим особам, у нашому випадку має на меті підвищення рівня обізнаності населення Одеського регіону з питань євроінтеграції.

У цій діяльності менеджмент електронних ресурсів найтіснішим чином пов'язаний з маркетингом – вивченням суспільної думки з цього питання, інформаційного ринку та просування на ньому інформаційного продукту.

Інформаційний центр провів експрес-анкетування, головною метою якого було виявлення осіб, зацікавлених питаннями євроінтеграції України та інших країн пострадянського простору. На сайті ОУНБ, у розділі «Форум», виставлено анкету, відповіді на яку теж дають можливість виявити рівень зацікавленості громадян названими питаннями. У центрі надаються консультації телефоном і особисто, аналізуються звернення громадян.

Забезпеченню користувачів нашим інформаційним продуктом сприяють:

- широке інформування населення про можливості інформаційного центру щодо надання досить повної інформації з таких важливих питань, як політичні, економічні, культурні зв'язки України взагалі, і нашого регіону зокрема, з країнами Євросоюзу. Ця робота ведеться спільно з Прес-центром реформ і включає піар-кампанії, постійне висвітлення діяльності центру у ЗМІ, проведення прес-конференцій;

- залучення широкої аудиторії до проведення масових заходів з питань Євросоюзу, літературних читань, презентацій книжково-документальних виставок, присвячених Дню Європи, дням європейської культури тощо;

- підготовка в центрі консультантів з питань євроінтеграції для роботи в бібліотеках області шляхом проведення спеціальних семінарів-тренінгів;

- створення у центрі комфортних умов для користувачів, їхнє консультування щодо використання Інтернет-ресурсів з питань євроінтеграції, надання можливості самостійної роботи в Мережі.

Ефективне управління інформаційними ресурсами з питань євроінтеграції сприяло удосконаленню діяльності бібліотечних закладів, розповсюдженню через них відповідної інформації серед населення. Завдяки розміщенню цих матеріалів в Інтернеті ними змогли скористатися вже близько 100 тисяч людей. Така цілеспрямована робота дозволяє заповнювати прогалини в питанні євроінтеграції, надає можливість для практично безмежного розширення соціальних зв'язків користувачів за допомогою бібліотечно-навігаторів у масиві інформації, що вигідно вирізняло бібліотеки серед інших комунікативних структур.

Також набула усталеності певна жанрова різноманітність електронних продуктів: від стрічки новин (добірка лаконічної інформації за певний відрізок часу або за визначеною темою) – до інформаційно-аналітичного огляду (огляд інформації на дану тему, огляд масивів Інтернет-інформації з використанням аналітичних методик).

А створення розділу електронної бібліотеки з питань євроінтеграції шляхом оцифрування паперових джерел інформації дозволяє вирішити завдання надання вільного і широкого доступу до них. Цьому сприяє і більш активне виконання працівниками бібліотек навігаційної функції, активна допомога замовникам у відборі інформації.

І головне, практика сьогодення свідчить про те, що ефективний менеджмент інформаційних ресурсів у бібліотеках – можливий лише за умови тісного співробітництва цих установ з управлінськими, політичними, економічними структурами, науковими центрами (розвиток вертикальної і горизонтальної кооперації), громадськими організаціями, ЗМІ; розширення спектра бібліотечних послуг у сфері інформації; укорінення в інформаційному бізнесі, залучення до свого розвитку фінансових ресурсів міжнародних фондів, комерційних структур; створення служби маркетингу.